

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Nittedal kommune
Postboks 63
1483 Hagan
postmottak@nittedal.kommune.no
kai.lindseth@nittedal.kommune.no

leder@oa.birdlife.no
Medlemsrelatert: medlem@oa.birdlife.no
Økonomisk: kasserer@oa.birdlife.no
Vernesaker: naturvernkontakt@oa.birdlife.no
oa.birdlife.no

Vår ref.: sak/597

Deres ref.: 20/03437

Dato: Oslo, 28. februar 2021

Merknader til «forslag til planprogram for revisjon av kommuneplan 2022–2034 og varsel om oppstart av planarbeid for kommuneplanen»

NOF OA viser til varsel om oppstart av arbeid med kommuneplanen, både samfunns- og areal-de-len, samt høring av utkast til planprogram. Vi vil i tillegg vise til våre merknader til kommuneplan for 2018–2030 av 01.03.2019: oa.birdlife.no/sak/542. Deres saksbehandler, Kai Lindseth, har gitt oss utvida høringsfrist til 28.02.

Generelle kommentarer

NOF OA ser det som positivt at Nittedal kommunes planstrategi bygger på viktige nasjonale og regionale føringer for kommunal styring og planlegging. Regjeringen legger vekt på fire store samfunnsutfordringer i sine nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt ved kongelig resolusjon 14.05.2019. Av disse mener NOF OA at for fuglelivet er det spesielt viktig:

- å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning

At FNs 17 bærekraftsmål blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen i Nittedal kommune anser vi som svært vesentlig. I det kommende arbeidet mener vi det er spesielt viktig at dette blir konkretisert på kommunalt nivå i strategier og arealplaner.

Befolkningsvekst og arealbruk

NOF OA registrerer et stadig økende press på bruk av viktige arealer i kommunen, med negative konsekvenser for biologisk mangfold, herunder fuglefaunaen. Store og små arealer forsvinner gradvis, og etter hvert har betydelige naturverdier gått tapt.

Vi mener man har kommet svært nær den belastning som fuglefaunaen samt flora og fauna generelt tåler i kommunen. Ytterligere press på naturen, som følge av befolkningsvekst og utbygging av store, nye boligfelt og infrastruktur for øvrig, vil gå på bekostning av biologisk mangfold. En betydelig økning i kommunens befolkning vil både legge beslag på sentrumsnære areal og gi økt behov for areal til sport og fritid. Begge deler medfører selvsagt økt press på natur og biologisk mangfold. Vi mener derfor at økt befolkningsvekst, estimert til 1,7 % per år i planperioden, vil være direkte skadelig for naturverdiene i Nittedal kommune.

Utredningsbehov

Faktabasert kunnskapsgrunnlag

Vi mener at det er behov for flere utredninger knyttet til fugl og miljø. Det viktigste utredningsbehovet dreier seg om å få et faktabasert kunnskapsgrunnlag av naturverdiene. Hensikten er å ikke ødelegge viktige biotoper som bør tas vare på. Derfor er det nødvendig med en grundigere kartlegging av biologisk mangfold i kommunen. Dette gjelder både rødlistearter og andre arter. Først etter en slik kartlegging kan man ta riktige beslutninger om arealbruk.

I den forbindelse er det viktig å bruke lokale kunnskapsmiljøer i Nittedal til å utføre betalte kartlegginger (NOF OA/Nittedal lokallag og andre frivillige naturvernorganisasjoner) i tillegg til konsulenter og spesialkompetanse. NOF OA ved Nittedal lokallag er positive til å delta i slike prosjekter, og minner om vår deltakelse i *Kartlegging av hønsenhauk i Nittedal kommune 2016–2017* (oa.birdlife.no/8665) og *Kartlegging av hekkende sanglerke 2020* (oa.birdlife.no/8987). Dette er kunnskap som vi deler og videreformidler, og som Nittedal kommune vil ha nytte av i flere år framover.

Vannbruksplan

En viktig utredningsoppgave er å registrere alle innsjøer og vannforekomster i kommunen. Hensikten er å få en totaloversikt og kartlegge det biologiske mangfoldet. I tillegg bør man finne ut hvilke innsjøer som er lite berørt av menneskelig aktivitet og hvilke som er tilrettelagt med veier, badebrygger, gapahuker, bålplasser, stier etc. Så å si alle vann blir brukt av mennesker og kun noen få er nærmest intakt. Naturen blir dessverre presset i disse områdene. Det er viktig å ta vare på og tilbakeføre en del hekkelokaliteter for fugler som ellers kan bli borte fra kommunen. En del av vannene bør vernes, og innretninger fjernes. I tillegg bør ferdsel i hekkeperioden begrenses og kanaliseres. Kartlegginger må avklare hvilke tiltak som er nødvendige.

Flomarealer

Flomarealene langs Nitelva er blant de aller viktigste for fugleliv og annet biologisk mangfold i Nittedal. NVE har gjort en omfattende kartlegging av flomarealer langs Nitelva ned til Slattum. Denne er basert på dagens avrenningsforhold, og er viktig for planlegging av områdene på Mo, mulige traseer for Rv. 4 samt annen arealbruk langs elva.

Oslo kommune har utfordringer med å sikre dammene i Nordmarka ved avledning av flom via Akerselva. Dette har også sammenheng med «Det store vanntyveriet» og overføring av Gjerdingen, Store Daltjuven og Ørfiske vestover til Akerselva rundt år 1900. I et samfunnsmessig perspektiv har det sannsynligvis færre konsekvenser, og det vil i tillegg være rimeligere å føre vannet tilbake til Nitelva enn å løse problemene i Oslo. Dette bør utredes, og man bør se på konsekvensene for flomområdene langs Nitelva og disse arealenes evne til å tåle større vannføringer. Hvilke konsekvenser det eventuelt kan få for naturmiljøet og samfunnet må også undersøkes.

Naturrestaurering

I tillegg til at FNs bærekraftsmål er viktig å ta hensyn til, er 2021–2030 pekt ut som FNs tiår for naturrestaurering. Vi mener derfor at det må utredes og lages konkrete planer for hvilke områder i kommunen som er godt egnet for restaurering av økosystemer. Det bør settes spesielt fokus på tidligere våtmarksområder i de lavereliggende deler av bygda langs Nitelva, for eksempel Rulse og Kirkebyenga, Haugsmåsan, Gaustadmåsan og Ånebymåsan.

I tillegg til disse områdene bør man kartlegge andre drenerte myrer i kommunen, både i Nordmarka og på Romeriksåsen, for å kunne vurdere hvilke som vil være viktige å gjenopprette som hekkebiotoper for sjeldne fuglearter og annet biologisk mangfold.

Arealbruk

Det bør foretas en kritisk gjennomgang av kommunens forvaltning og utnyttelse av arealer etter at de utredninger som er nevnt over er utført. Vi viser til våre merknader til kommuneplan for 2018–2030 av 01.03.2019 (oa.birdlife.no/sak/542). I tillegg mener NOF OA og Nittedal lokallag at følgende forslag bør vurderes videre i planprogram og revisjon av kommuneplanens arealdel.

Fortetting i Skytta Industripark framfor å ta i bruk mer areal andre steder. Her er allerede infrastruktur etablert. Parkeringsareal under/i bygg bør være primærløsning for å kunne utnytte allerede asfaltert areal til nye bygg.

1. Hvilke arealer er mindre uheldig å bygge ned? For eksempel noen areal under kraftlinjer, hvor arealene allerede er «tatt i bruk», men har liten utnyttelsesgrad. Man kan ta i bruk disse arealene mot å fjerne næringsområder/dårlig utnyttete arealer andre steder, og tilbakeføre dem til naturlig tilstand. Et eksempel kan være flomutsatte områder langs Nitelva, eller inneklemt, nedbygde arealer andre steder.
2. Bruke steinbrudd i kommunen til gjenfylling med deponimasser i stedet for raviner. Areal langs Rv. 4 bør utredes brukt til støyvoll, slik som langs E6, men med mer naturvennlig utforming.
3. Raviner i kommunen må vernes mot all type hogst. Det er ikke bare ravinelandskapet som må sikres for ettertiden. Dette vil også være et viktig tiltak for å sikre mot skadelig erosjon og kvikkleireras. Flere raviner ligger inntil risikoområder for kvikkleire.
4. Viltpassasjer og frie passasjer for vilt og fugl mellom Nordmarka, Nitelva og Romeriksåsen er nesten helt borte og må sikres samt reetableres. Kartlegging blir her et behov.
5. Nitelva med omkringliggende områder er, som vi har påpekt i tidligere uttalelser, selve livsnerven for biologisk mangfold i kommunen. Vi mener derfor alle inngrep i og langs elva må unngås. Forslag til turveier inntil Nitelva må i hovedsak avvises.
6. Ta vare på små, lokale, grønne lunger i bolig- og næringsområder. Bekker bør ligge åpent og bekkeløpene bør restaureres der det er behov og mulig. Begge deler er viktig for å bevare biologisk mangfold. Det er viktig at mennesker ikke mister den daglige kontakten med naturmangfold. I enkelte boligområder i Nittedal er det ikke tatt tilstrekkelig hensyn til dette, med det resultat at trær, busker og fugleliv er nesten helt fraværende.
7. Kommunens lager og «brannøvingsområde» på Sandum bør fjernes og ryddes opp i. Området bør være et naturrestaureringsprosjekt for Nittedal kommune.

Avslutning

I regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging er den fjerde samfunnsutfordringen å skape et trygt samfunn for alle. Å oppfylle dette målet må innebære at vi både legger til rette for et lokalsamfunn som tar vare på innbyggernes behov og samtidig sikrer det biologiske mangfoldet ved å beskytte arter og deres leveområder. NOF OA ser positivt på et lokalsamfunn i endring og utvikling, men det må skje ved å arbeide med naturen, ikke mot den.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder NOF OA

Tor Skjetne (sign.)
naturvernkontakt Nittedal